

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ

2020-2021

Nacrt

SADRŽAJ

<u>Uvod</u>	3
<u>Omladinska politika na lokalnom i nacionalnom nivou</u>	3
<u>Opština Kolašin – demografski podaci</u>	4
<u>Oblasti Lokalnog akcionog plana za mlade 2020-2021</u>	6
<u>1. Mladi ostvaruju ekonomsku i socijalnu sigurnost kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanje zapošljenja.</u>	6
<u>1.1. Razvoj preduzetništva kod mladih</u>	6
<u>2. Mladima je obezbijeđen pristup kvalitetnom obrazovanju.</u>	8
<u>2.1. Inkluzivno obrazovanje/ Usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama</u>	8
<u>3. Mladi aktivno, motivisano i proaktivno učestvuju u procesima donošenja odluka, razvoja zajednice i kreiranja i sprovođenja politika.</u>	9
<u>4. Mladi imaju pristup kvalitetnim kulturnim sadržajima kao kreatori i konzumenti.</u>	11
<u>5. Uspostavljen je efikasan normativni i institucionalni okvir za sprovođenje omladinske politike.</u>	11
<u>6. Mladi su dobrog zdravlja, bezbjedni, imaju obezbijeđen pristup adekvatnom sistemu podrške za prelazak u odraslo doba i samorealizaciju.</u>	12
<u>AKCIONI PLAN</u>	14

Uvod

Lokalni akcioni plan za mlade predstavlja razvojni dokument kojim se sprovodi briga o mladima u cilju poboljšanja položaja mladih u našoj Opštini. Ovaj dokument utvrđuje cjelovitu i usklađenu politiku prema mladima i radni plan i zadatak u sprovođenju akcionog plana. U interesu mladih je da sve jedinice lokalne samouprave, institucije, sva udruženja građana i ostali subjekti društvene zajednice međusobnom saradnjom i zajedničkim djelovanjem doprinesu postizanju zajedničkih ciljeva. Lokalni plan pokriva oblasti koje su novom Nacionalnom strategijom za mlade prepoznate kao ključne za poboljšanje ukupnog položaja mladih u Crnoj Gori.

Pravni okvir za donošenje Lokalnog akcionog plana za mlade 2020 - 2021. godine (u daljem tekstu LAPM) sadržan je u članu 14 Zakona o mladima ("Službeni list Crne Gore", br. 025/19 od 30.04.2019, 027/19 od 17.05.2019) kojim je propisano da je Opština dužna da donese lokalni akcioni plan za mlade za period važenja akcionog plana koji donosi Ministarstvo sporta i mladih.

Prethodni Lokalni plan akcije za mlade Opštine Kolašin je izrađen u saradnji Sekretarijata (tadašnjeg Sekretarijata za opštu upravu i društvene djelatnosti) i NVO Forumu mladi i neformalna edukacija, a važio je za period od 2013. do 2017. godine.

U međuvremenu, desili su se značajni pomaci, kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Prvi Zakon o mladima je usvojen 28. juna 2016. godine, a zatim novi Zakon o mladima 17.05.2019. godine. Početkom 2017. godine stupila je na snagu Nacionalna strategija za mlade za period 2017-2021. godine, koja predstavlja pokušaj koordinisanog odgovora na aktuelne potrebe mladih u Crnoj Gori. Novina je i da je formirano Ministarstvo sporta i mladih, u okviru kojeg djeluje Direktorat za mlade, koji se bavi pitanjima mladih na nacionalnom nivou.

Kada govorimo o mladima, moramo naglasiti da su to, prema važećem Zakonu, lica od navršениh 15 pa do navršениh 30 godina života.

Lokalni akcioni plan koji se nalazi pred Vama rađen je od strane Sekretarijata za društvene djelatnosti, poslove opšte uprave i kadrovska pitanja, a uz stručnu pomoć NVO Klusterska Inicijativa iz Kolašina i NVO Svjetlost iz Mojkovca.

Zadovoljstvo nam je što su značaj ovog strateškog dokumenta prepoznale lokalne institucije i nevladine organizacije, čiji predstavnici sačinjavaju Radnu grupu.

Omladinska politika na lokalnom i nacionalnom nivou

Iako je teško odgovoriti na sve izazove sa kojima se mladi susreću, Lokalnim akcionim planom za mlade će se pokušati definisati prioritetni ciljevi koji su u skladu sa Nacionalnim ključnim ishodima, a isto tako saradnjom svih aktera uključenih u proces izrade ovog dokumenta, pokušaće se ojačati institucionalni okvir, te će briga o mladima i za mlade biti pitanje holističkog pristupa, kojim je predviđena multisektorska i multiresorna saradnja aktera omladinske politike.

Nacionalnom Strategijom je definisano šest ključnih prioriteta – ključnih ishoda – kada su mladi u Crnoj Gori u pitanju, i to:

- A. Mladi ostvaruju ekonomsku i socijalnu sigurnost kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanje zapošljenja.
- B. Mladima je obezbijeđen pristup kvalitetnom obrazovanju.
- C. Mladi aktivno, motivisano i proaktivno učestvuju u procesima donošenja odluka, razvoja zajednice i kreiranja i sprovođenja politika.
- D. Mladi su dobrog zdravlja, bezbjedni, imaju obezbijeđen pristup adekvatnom sistemu podrške za prelazak u odraslo doba i samorealizaciju.
- E. Mladi imaju pristup kvalitetnim kulturnim sadržajima kao kreatori i konzumenti.
- F. Uspostavljen je efikasan normativni i institucionalni okvir za sprovođenje omladinske politike.

Lokalni akcioni plan za mlade je u skladu sa nekoliko važnih evropskih i svjetskih dokumenata, koji određuju strateške pravce razvoja mladih: Zakon o mladima, Nacionalna strategija za mlade 2017-2021, „Bijela knjiga“ (Evropski parlament), „Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou“ (Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Evrope), „Nacionalna politika za mlade“ i „Jedanaest indikatora za razvoj nacionalne strategije i politike za omladinu“. Ovi indikatori predstavljaju preporučene elemente svake nacionalne strategije za omladinu (ali se mogu primijeniti i na regionalnom i lokalnom nivou) i Evropski omladinski forum (European Youth Forum) ih je prihvatio i dalje razradio.

Izrada ovog dokumenta bazirala se na analizi i evaluaciji prethodnog Lokalnog plana akcije za mlade Opštine Kolašin, koja je ukazala na osnovne pravce u kojima treba ići da bi se problemi izbjegli. Radna grupa i organ lokalne uprave nadležan za pitanja mladih sproveli su niz aktivnosti: prepoznavanje potreba mladih u Kolašinu i istraživanje među mladima i institucijama koje rade sa mladima i za mlade, višemjesečnu finalizaciju nacrtanog dokumenta, njegovu pripremu za usvajanje u Skupštini i promociju i implementaciju u lokalnoj zajednici. Istraživanje potreba mladih u Kolašinu obuhvatilo je pitanja iz oblasti obrazovanja, zdravlja, zapošljavanja, kulture, bezbjednosti, informisanosti i učešća mladih. Na osnovu prepoznatih potreba mladih Kolašina, Radna grupa je sačinila ovaj dokument koji sadrži analizu trenutne situacije u okviru svake od šest oblasti koje su tretirane i Nacionalnom strategijom, kao i skup mjera i aktivnosti za rješavanje problema mladih u ovim oblastima društvenog života.

Opština Kolašin – demografski podaci

Opština Kolašin pripada sjevernom i središnjem području Crne Gore. Nalazi se na 954 m nadmorske visine. Po veličini teritorije, opština Kolašin zauzima šesto mjesto u Crnoj Gori sa površinom od 894 kvadratna kilometra. U opštini se nalazi 77 naselja.

Prema popisu iz 2011. godine u Kolašinu živi oko 8380 ljudi, što je 1,35 % ukupne populacije u Crnoj Gori, od čega 2725 (32.52%) u gradskom jezgru, a 5655 (67.48%) u ruralnom području Kolašina.

Od ukupnog broja stanovnika u opštini 4229 su muškarci (50,47 %) i 4151 su žene (49,53%).

Prosječna starost stanovništva u Crnoj Gori je 37 godina, a u opštini Kolašin 40.1 godina, dok je broj mladih ljudi uzrasta 15-29 godina je 1746 (oko 20,8% ukupnog stanovništva opštine).

Iseljavanje i nepovoljan prirodni priraštaj su doprinijeli daljem smanjenju stanovništva tako da prema poslednjim procjenama Uprave za statistiku (MONSTAT) na dan 1. Januar 2019. godine u Kolašinu živi 7.400 stanovnika, što predstavlja pad broja stanovnika u odnosu na 2011. godinu od 11,7%.

Migracija, kako doseljavanje tako i odseljavanje, oduvijek karakteristična za Kolašin i okolinu, traje i danas a prvenstveno se ispoljava kao pomjerenje ljudi ka većim gradskim centrima.

Podaci iz popisa 2011. godine govore i o Kolašinu kao multikulturalnoj i multietničkoj sredini.

Kretanje broja stanovnika u periodu od 2011-2019. godine¹

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj stanovnika	8.381	8.226	8.060	7.954	7.830	7.704	7.553	7.400

¹ Uprava za statistiku - MONSTAT

Oblasti Lokalnog akcionog plana za mlade 2020-2021

1. Mladi ostvaruju ekonomsku i socijalnu sigurnost kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanje zapošljenja.

Mladi starosti od 15 do 30 godina čine petinu crnogorske populacije.

Nezaposlenost mladih jedan je od vodećih problema današnjice ne samo u Crnoj Gori već i u Evropi.

Prema podacima Zavoda za zapošljavanje, u 2019. godini stopa nezaposlenosti u Kolašinu je iznosila 25%, najveće učešće u ukupnom broju nezaposlenih čini omladina sa 17,5 posto. Iako je ovaj procenat ispod državnog prosjeka to ni u kom slučaju nije znak dobrog poslovnog okruženja koji stimulise zapošljavanje mladih, već migracija prema centralnom i južnom regionu države.

1.1. Razvoj preduzetništva kod mladih

S globalnom finansijskom krizom, mladi su došli u centar politika zbog izražene stope nezaposlenosti koja je značajno veća od stope nezaposlenosti ukupne populacije. U takvim uslovima, promovisanje preduzetništva postalo je jedna od ključnih politika sa ciljem da se smanje nezaposlenost i kreiraju nova radna mjesta. Međutim, samo preduzetništvo ne rješava problem nezaposlenosti mladih u potpunosti. I pored izraženih pozitivnih aspiracija i popularnosti koju poziv preduzetnika uživa u društvu, broj mladih koji se opredjeljuju za samozapošljavanje je mali.

Uzrok tome su vjerovatno razna ograničenja s kojima se mladi suočavaju prilikom otpočinjanja sopstvenog biznisa i razmatranja preduzetničkog poziva kao moguće karijere. Statistika govori da su mladi u Crnoj Gori veoma obrazovani. Ipak, stopa nezaposlenosti mladih sa završenim fakultetom izuzetno je visoka pa je svaki treći visokoškolac bez zaposlenja.

Crnoj Gori su neophodne politike koje mogu dovesti do ubrzanja procesa ekonomskog razvoja, stvaranje novih radnih mjesta, povećanje dohotka, uvođenje inovacija i stvaranje privrede zasnovane na znanju.

Anketa koja je sprovedena među mladim ljudima u Kolašinu u oktobru 2019. godine (na uzorku od 100 mladih) pokazala je da 57,58% mladih ljudi razmišlja o pokretanju sopstvenog biznisa nakon završetka školovanja ili u narednom periodu. Dok kao glavne motive za pokretanje sopstvenog biznisa vide:

- želju da budu svoj gazda (39);
- želju da zarade novac (37);
- imaju već određenu biznis ideju vrijednu truda (31);
- hoće da spoje lijepo i korisno i da svoj hobi pretvore u zanimanje (23);
- žele da iskoriste svoje znanje, sposobnosti i talente (11)
- smatraju da je privatni biznis kreativan posao (10)

- želju da promijene nešto u životu (7)

Sa druge strane kao najčešće uzroke nepokretanja sopstvenog biznisa mladi navode:

- nedostatak finansijskih sredstava (51,96%);
- nedostatak podrške lokalne samouprave i/ili države (21,57%);
- nezainteresovanost (16,67%);
- nedostatak praktičnih znanja i vještina (5,88%);
- neinformisanost (3,92%);

Kada je riječ o tome u čemu treba da se sastoji podrška lokalne samouprave i/ili države mladi navode:

- dodjelu bespovratnih sredstava za otpočinjanje biznisa (45,19%);
- edukacija mladih o otpočinjanju privatnog biznisa (28,43%);
- dodjela kreditnih sredstava (21,57%);
- administrativna i druga podrška (4,90%);

Takođe, kada govorimo o načinima kako mladi ljudi mogu doći do zaposlenja rezultati ankete su pokazali da mladi smatraju da se to može ostvariti prevashodno putem:

- dobrog obrazovanjem (65);
- ličnih poznanstava (53);
- sezonskog zapošljavanja (47);
- mjera zapošljavanja koje sprovodi država (12);
- ZZZCG (12);
- volontiranja (8).

Na osnovu rezultata ankete možemo zaključiti da su neophodne mjere podrške preduzetništvu mladih, koje se mogu grupisati u više različitih kategorija, u zavisnosti od toga koja se konkretna ograničenja, s kojima se preduzetnici suočavaju, nastoje nadomjestiti/prevazići datom mjerom. U pitanju su sljedeće kategorije mjera podrške:

- mjere koje se odnose isključivo na finansijsku podršku, u različitim oblicima (krediti, poreske i druge olakšice);
- razvoj tzv. „mekih” vještina, treninzi o preduzetništvu, savjetodavna podrška, mentorstvo
- kombinacija finansijske i savjetodavne podrške;
- inicijative vezane za podizanje svijesti o preduzetničkom pozivu i različite mjere podrške povezane sa sistemom obrazovanja;
- mjere podrške koje se odnose na obezbjeđivanje neophodne infrastrukture za potencijalne preduzetnike, posebno u inovativnom i IT sektoru.

2. Mladima je obezbijeden pristup kvalitetnom obrazovanju.

Obrazovanje je najvažniji činilac razvoja i uspješnog puta prema društvu znanja. Visok kvalitet obrazovnog sistema je važan i za pojedinca i za društvo.

Obrazovni sistem na području opštine Kolašin čini predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje. Mrežu školskih ustanova čini : 1 predškolska ustanova , 6 osnovnih i 1 srednja škola.

JPU „ Sestre Radović “ – 250 djece;

JU Osnovna škola „Risto Manojlović” sa tri područna odjeljenja: Trebaljevo, Gornje Lipovo, Lipovska Bistrica – 540 učenika;

JU Osnovna škola „Vojin Čepić” Dragovića Polja sa jednim područnim odjeljenjem Ljevišta- 31 učenik;

JU Osnovna škola „Međuriječje” sa pet područnih odjeljenja, sjedište matične škole je Međuriječje; Područna odjeljenja su: Sreteška Gora, Mrtvo Duboko, Vlahovići, Cerovica, Velje Duboko – 15 učenika;

JU Osnovna škola „ Mojsije Stevanović” sa jednim područnim odjeljenjem Bare – 30 učenika;

JU Osnovna škola „Dr Radoslav Jagoš Vešović” u Barama Kraljskim, sa jednim područnim odjeljenjem Mateševo – 19 učenika;

Škola za osnovno muzičko obrazovanje – 151 učenik;

JU Srednja mješovita škola „Braća Selić” - 273 učenika;

Anketa sprovedena među mladima je pokazala da promjene na polju formalnog obrazovanja prije svega moraju da obuhvate adekvatnu tehničku opremljenost kabineta (35,42%) i prilagođavanje plana i programa savremenim potrebama tržišta rada (25,69%). Takođe 20,83% ispitanika smatra da je neophodno povećati nivo prakse u školama.

2.1.Inkluzivno obrazovanje/ Usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama

Djeca sa posebnim obrazovnim potrebama u smislu Zakona o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama su:

- djeca sa smetnjama u razvoju - djeca sa tjelesnom, mentalnom i senzornom smetnjom, djeca sa kombinovanim smetnjama i smetnjom iz spektra autizma
- djeca sa teškoćama u razvoju – djeca sa govorno-jezičkim teškoćama, sa poremećajima u ponašanju, teškim hroničnim oboljenjima, dugotrajno bolesna djeca i druga djeca koja imaju poteškoća u učenju i druge teškoće uzrokovane emocionalnim, socijalnim, jezičkim i kulturološkim preprekama.

U Kolašinu postoji baza podataka o broju djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju kao i mladih i odraslih osoba sa invaliditetom. Takođe, na nivou opštine postoje timovi za podršku ranjivim grupama. Ispitanici navode tri značajna problema kad je inkluzija u pitanju:

-Nedostatak dnevnih centara za djecu i mlade sa smetnjama i teškoćama u razvoju.

-Nedostatak kadra za rad sa njima.

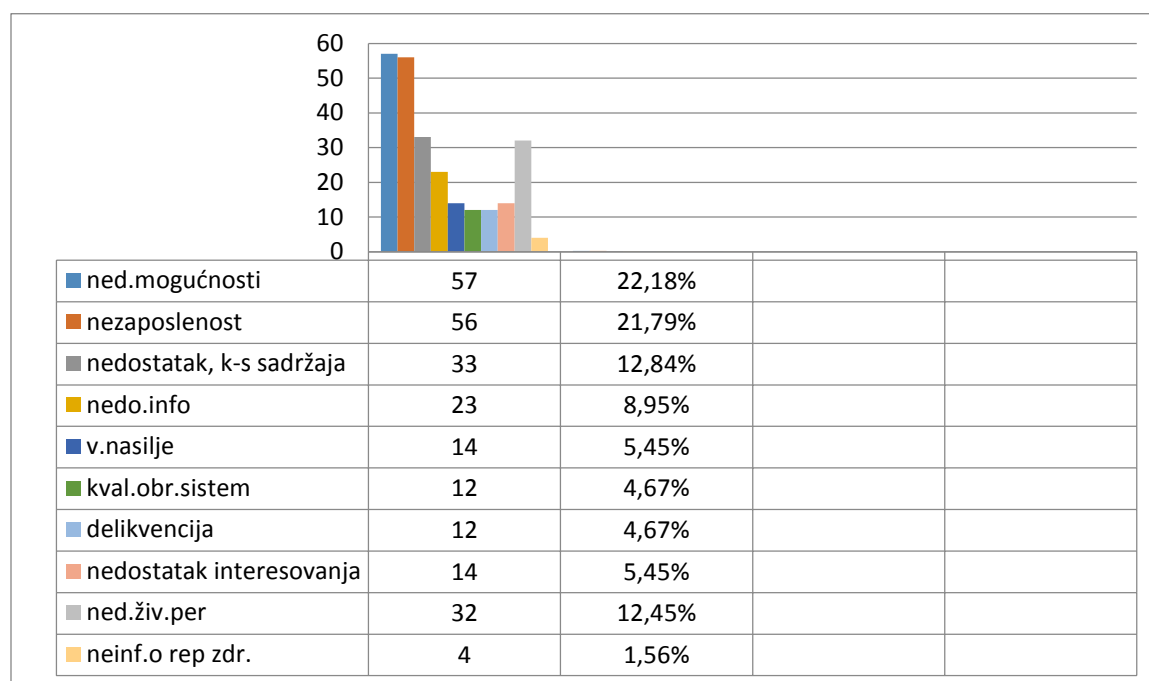
-Nizak nivo svijesti kod stanovništva kada je u pitanju ova populacija.

3. Mladi aktivno, motivisano i proaktivno učestvuju u procesima donošenja odluka, razvoja zajednice i kreiranja i sprovođenja politika.

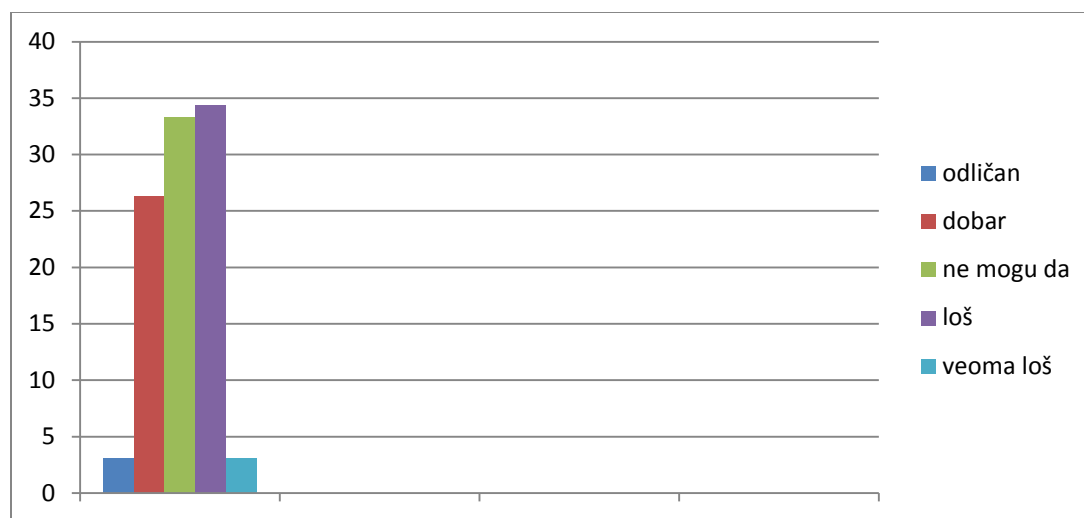
Stepen informisanosti mladih u Crnoj Gori o stvarima koje ih se tiču, o dešavanjima u gradovima u kojima žive, o evropskim trendovima i mogućnostima putovanja i usavršavanja, kao i mogućnostima učešća u životu društva je na niskom nivou.

Takođe, stepen saradnje između aktera koji se bave pitanjem informisanja mladih u Kolašinu nije dovoljno izražen te se dešava da se informacije preklapaju, parafraziraju, zloupotrebljavaju a onda i gube na svojoj osnovnoj funkciji.

Kada govorimo o problemima sa kojima se susreću mladi ljudi istraživanje je pokazalo sledeće:

Dok na pitanje kako bi ocijenili položaj mladih u Kolašinu ispitanici daju sledeće odgovore:

Odličan	3	3,03%
Dobar	26	26,26%
Ne mogu da procijenim	33	33,33%
Loš	34	34,34%
Veoma loš	3	3,03%

Evidentno je da mladi ljudi danas u velikoj mjeri koriste internet i komuniciraju na različite načine putem moderne tehnologije. Ipak, postavlja se pitanje kvaliteta komunikacije i kanalsanja ovih tehnoloških instrumenata u korisno i kvalitetno pružanje informacija.

Kada govorimo o sadržaju i aktivnostima na internetu koji ih najviše zanimaju 58 mladih tvrdi da je to muzika, 52 društvene mreže, 21 sportske informacije, 20 fotografije, 19 opšte informacije, 18 igrice, 13 vijesti i video, i po 12 kulturne informacije i klađenje dok samo troje mladih internet koristi za praćenje online oglasa.

Sa druge strane, mobilnost mladih, u smislu putovanja (obrazovnih, turističkih...) u druge zemlje je na jako niskom nivou. Mladi nemaju informacije o mogućnostima stipendiranja, učešća u međunarodnim seminarima, treninzima, poslovnim prilikama. Mladi koji ostaju u Kolašinu su učaureni u gradu i nemaju dovoljno informacija o dešavanjima u svijetu, novim trendovima, načinima uključivanja i sl.

Ispitanici u anketi su naveli da su članovi: Crvenog krsta, KUD-a „Mijat Mašković“, Volonterskog kluba, SOK Gorštak, lovačkog društva, košarkaškog kluba, FK „Gorštak“, plesnog kluba, tango naturala, debatnog kluba, unije srednjoškolaca, učeničkog parlamenta, amaterskog pozorišta, kao i zlatni savjetnici ombudsmana, mladi ambasadori EU. Međutim ono što zabrinjava je podatak da većina ispitanika (preko 50%) nije član niti jedne organizacije, kluba itd.

Na pitanje na koji način učestvuju u poboljšanju života zajednice u kojoj žive većina mladih ljudi (55) je odgovorila da je to učešće u humanitarnim akcijama, zatim volotiranjem (44), kreiranjem medijskog sadržaja (12) i tradicionalnim metodama, (peticije, javne rasprave, okrugli stolovi, tribine) (11), dok je 18 mladih ljudi odgovorilo da ne učestvuju u poboljšanju lokalne zajednice ni na jedan način.

4. Mladi imaju pristup kvalitetnim kulturnim sadržajima kao kreatori i konzumenti.

Mladi generalno nisu zadovoljni intenzitetom i raznolikošću postojećih kulturnih dešavanja u Kolašinu, ali svakako smatraju da je za zadržavanje mladih ljudi u Kolašinu bitno njegovanje istih.

Institucija nosilac kulturnog života u Kolašinu je Javna Ustanova Centar za kulturu u čijem je sastavu: Dom kulture, Narodna biblioteka „Ljubo Anđelić“ i Zavičajni muzej sa Galerijom Zavičajnog muzeja, smješteni u dvije posebne zgrade koje se nalaze u centru grada, na Trgu boraca.

Aktivnosti Centra za kulturu su stalne, doprinoseći obogaćivanju kulturne ponude u Kolašinu. Centar saraduje i sa vaspitno-obrazovnim ustanovama u gradu pružajući mogućnost ovim institucijama da svoje stvaralačke aktivnosti sprovedu i predstave u za to potrebnim uslovima. Centar saraduje i sa svim nosiocima amaterskog stvaralaštva i NVO organizacijama sa područja opštine Kolašin.

Bioskopska-pozorišna sala sa 297 mjesta za sjedenje, opremljena je po svim standardima kada je u pitanju scenska tehnika, svjetlo i ton, koji zadovoljavaju emitovanje filmskih projekcija i održavanja pozorišnih predstava.

U okviru ustanove funkcioniše i Kulturno umjetničko društvo (KUD) „Mijat Mašković“ osnovano 1943. godine. KUD je podijeljen na prvi, dječiji i muzički ansambl. Društvo ima orkestar, mušku i žensku pjevačku grupu i broji trenutno oko 120 članova.

Kada govorimo o zainteresovanosti mladih za posjete kulturnim sadržajima:

- 58,59% je zainteresovano za odlazak i posjećuje kulturne sadržaje;
- 24,24% je zainteresovano ali nema vremena za posjete kulturnim sadržajima;
- 13,13% tvrdi da ih kulturni sadržaji u gradu ne zanimaju;
- 4,04 % odlazi na kulturne događaje povremeno, ukoliko im se konketan događaj dopada.

5. Uspostavljen je efikasan normativni i institucionalni okvir za sprovođenje omladinske politike.

U okviru Sekretarijata za društvene djelatnosti, poslove opšte uprave i kadrovska pitanja postoji službenik zadužen za rad sa mladima, takođe po prvi put, imamo bužetsku liniju za sprovođenje omladinske politike.

Da bi postojeća struktura bila održiva, neophodno je dodatno zapošljavanje službenika i formiranje Savjeta za mlade. Takođe, treba raditi na umrežavanju svih aktera omladinske politike u Kolašinu i kreiranju jedinstvenog kanala informisanja na kojem će mladi moći da nađu sve informacije koje su od značaja za njih.

U kolašinu ne postoji Omladinski klub a na pitanje šta bi voljeli tamo da se dešava i ko bi to trebalo da organizuje mladi su dali sledeće odgovore:

- Trebao bi da se otvori omladinski klub za mlade preduzetnike koji će voditi preduzetnici;
- U omladinskom klubu je nužno i svrsishodno diskutovati o raznim temama;
- Planirati radionice koje za cilj imaju građanski aktivizam i volonterizam;
- Da se u omladinskom klubu sakupljaju novčana sredstva za određene humanitarne akcije;
- Planirati aktivnosti koje bi pomogle materijalno ugroženim porodicama;
- Omladinski klub koji će služiti za razmjene informacija i za druženje;
- Omladinski klub koji će da organizuje sportske manifestacije i dešavanja;
- Omladinski klub koji će se baviti prikupljanjem sredstava za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama;
- Da se u omladinskom klubu mladi informišu o političkim temama i dešavanjima u društvu;
- Da mladi u klubu mogu nesmetano ispoljiti kreativnosti;
- Ima za cilj poboljšanje položaja mladih i njihovu afirmaciju kroz različite aktivnosti;
- Klub bi doprinio u uključivanju mladih prilikom donošenja važnih odluka;
- Omladinski klub u kom će biti zastupljene društvene igre, gdje će mladi da stvaraju, uče, odmaraju;
- Klub bi se bavio organizacijom i pokretanjem kulturnih, zabavnih, sportskih i obrazovnih dešavanja;
- Da se u klubu primarno mladi bave humanitarnim i volonterskim radom;
- U radu kluba uključiti mlade iz svih generacija (sa više ideja i stavova), raditi na poboljšanju života mladih, organizovati različite radionice i predavanja sa stručnim licima;
- Ne treba nam omladinski klub.

Prema navodima učenika omladinski klub bi trebalo da organizuju: škola, Opština, mladi, osoba koja se u Opštini bavi pitanjima mladih, ozbiljni ljudi koji žele tome da se posvete, ljudi koji nemaju veze sa politikom, profesori koji predaju društveno-humanističke predmete.

6. Mladi su dobrog zdravlja, bezbjedni, imaju obezbijeden pristup adekvatnom sistemu podrške za prelazak u odraslo doba i samorealizaciju.

U gradu postoji Dom zdravlja, Centar hitne pomoći i tri područne ambulante (u Manastiru Morača, Dragovića Polju i Barama Kraljskim). Međutim, nedostatak zdravstvenog kadra (posebno ljekarskog) u velikoj mjeri utiču na nedovoljan kvalitet zdravstvene zaštite.

U gradskom Domu zdravlja postoji savjetovalište za mlade, ali jako mali broj mladih ga zaista koristi.

Kada su rizična ponašanja mladih u pitanju, vidno je povećan broj mladih koji konzumiraju alkohol, a i narkomanija je u porastu. Vršnjačko nasilje prisutno, ali ne u velikoj mjeri.

U oblasti borbe protiv narkomanije opšti je utisak da se broj korisnika psihoaktivnih susptanci iz godine u godinu povećava što je posljedica:

- Nedovoljna informisanost roditelja o problemu narkomanije (neprepoznavanje - dug period identifikacije narkomanije u porodici), čime se smanjuje njihovo efikasnije učešće u prevenciji;
- Nedovoljna informisanost djece i mladih o problemu i posledicama narkomanije, zbog čega na žalost i lično bivaju suočeni sa ovim problemom;
- Neodgovarajuća i nedovoljno efikasna saradnja između škole, porodice, zdravstvenih ustanova, socijalnih službi;
- Nepostojanje dovoljno kvalitetnih registara za bolesti zavisnosti koji bi kroz permanentno prikupljanje podataka omogućili istraživanje fenomena bolesti zavisnosti;
- Nedovoljna iskorišćenost socijalnih servisa (savjetovališta) usled netransparentnosti istih;
- Nedovoljno poštovanje zakona o konzumiranju PAS-a. Naime, prisutno je sve više konzumiranje PAS-a od strane maloljetnih lica čime se stvaraju preduslovi da isti postanu zavisnici.

Iako nemaju običaj da se na vrijeme javljaju ljekaru i odlaze na redovne preglede 89 ispitanika (91,75%) kao najvažniju oblast u svom životu smatraju zdravlje, zatim 87 njih smatra da je to porodica, 85 obrazovanje, 82 zapošljavanje, 64 bezbijednost, 42 ljudska prava, 39 kultura, 30 informacije i mobilnosti 20 slobodno vrijeme.

AKCIONI PLAN ZA MLADE 2020/2021

<i>Ključni ishod A: Mladi ostvaruju ekonomsku i socijalnu sigurnost kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanje zaposlenja</i>					
<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelji uspjeha- Indikatori</i>	<i>Vremenski okvir</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Budžet</i>
<i>A1. Povećati informisanost mladih o mogućnostima zaposlenja</i>	Organizacija sajma zapošljavanja na kojima će poslodavci ponuditi radna mjesta namijenja mladima različitog profila zanimanja.	Organizovana 2 sajma (jedan godišnje) Broj učesnika – 100 mladih ljudi	2020 – 2021	Opština Kolašin Zavod za zapošljavanje Crne Gore – Biro rada Kolašin NVO	Redovni budžeti institucija Donatori Projekti
<i>A2. Povećanje broja mladih koji će započeti sopstveni biznis</i>	Donošenje Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku preduzetništvu kod mladih	Donešena Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku preduzetništvu kod mladih Raspisana 2 Javna poziva za dodjelu sredstava u	2020 – 2021	Opština Kolašin NVO	Redovni budžeti institucija Projekti

		skladu sa Odlukom tokom perioda trajanja Akcionog plana.			
	Obuka mladih ljudi o metodologiji izrade biznis plana	Obuku prošlo 20 mladih ljudi.	2020 - 2021		
	Radionice za mlade preduzetnike o načinima otpočinjanja privatnog biznisa i predstavljanje primjera dobre prakse	Obuku prošlo 20 mladih ljudi.	2020 - 2021		
A3. Povećanje broja mladih koji su stekli nove vještine	Organizovanje kurseva za upotrebu računara, strane jezike i prekvalifikacije	Broj mladih koji su se dokvalifikovali ili prekvalifikovali – 20 mladih.	2020 – 2021	Opština Kolašin Zavod za zapošljavanje	Redovni budžeti institucija Projekti
A4. Kreacija start-up i prednosti interneta u procesu samozapošljavanja	Organizovanje jednog predavanja godišnje na temu korišćenja Interneta i društvenih mreža za samozaposlenje i start up-ova kao novi vid biznisa	Održano 2 predavanja. Najmanje 20 učesnika.	2020 - 2021	Opština Kolašin Zavod za zapošljavanje Start up kompanije	Redovni budžeti institucija Projekti Donatori
A5. Povećanje broja zaposlenih mladih koji su OSI	Edukacija NVO-a i poslodavaca o mogućnostima upošljavanja mladih preko programa javnih radova	Organizovane 3 radionice Učestvovali predstavnici najmanje 5 nevladinih organizacija i poslodavaca	2020 - 2021	Opština Kolašin Zavod za zapošljavanje	Redovni budžeti institucija Projekti

	Organizovanje programa javnih radova za mlade OSI bar jednom godišnje	Organizovanje 2 ciklusa programa javnih radova. Najmanje 8 mladih angažovano kroz program javnih radova	2020 - 2021	Javna preduzeća Poslodavci	
<i>Ključni ishod B: Mladi imaju pristup kvalitetnom obrazovanju</i>					
<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelji uspjeha – Indikatori</i>	<i>Vremenski okvir</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Budžet</i>
<i>B1. Unaprjeđenje i razvoj neformalnih oblika učenja kod mladih</i>	Saradnja škola sa NVO sektorom, privatnim sektorom i start-upovima na polju unaprjeđenja neformalnih oblika učenja kod mladih ljudi.	Održane dvije sesije o mogućnostima neformalnog učenja namijenjene mladima. Učestvovalo 20 mladih ljudi po sesiji.	2020 - 2021	Škole NVO Privatni sektor	Redovni budžeti institucija
	Izrada kataloga programa neformalnog obrazovanje	Odštampano 200 kataloga	2020 - 2021	Centar za stručno obrazovanje NVO Zavod za školstvo	Projekti Donatori
<i>B2. Obezbijediti uslove za profesionalno</i>	Pokretanje inicijative za stipendije za profesionalno usavršavanje	Pokrenuta inicijativa i pripremljen nacrt Odluke za dodjelu stipendije za	2020 - 2021	Opština Kolašin	Redovni budžeti institucija

usavršavanje		profesionalno usavršavanje.		Škole NVO	Projekti Donatori
	Kampanja za otvaranje fonda za talentovane studente	Sprovedena kampanja na lokalnom nivou sa ciljem podizanja svijesti o značaju ovog Fonda Uspostavljen Fond za talentovane studente	2020 - 2021		
	Podrška organizaciji studijskih putovanja u zemlje inostranstva u cilju upoznavanja sa dobrim praksama u oblasti obrazovanja mladih.	Organizovano najmanje jedno studijsko putovanje namijenjeno za troje mladih.	2020 - 2021		

Ključni ishod C: Mladi su aktivni građani, uključeni, motivisani, proaktivni i učestvuju u procesima donošenja odluka, razvoja zajednice, u kreiranju politika i njihovom sprovođenju

<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelji uspjeha – Indikator</i>	<i>Vremenski okvir</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Budžet</i>
<i>C1. Povećanje informisanosti mladih o njihovim pravima</i>	Radionice namijenjene upoznavanju mladih sa procesima donošenja odluka u lokalnoj samoupravi, načinu kreiranja politika i njihovom implementacijom	Održane 2 radionice Uključeno 30 mladih	2020 - 2021	Opština Kolašin NVO	Redovni budžeti institucija Projekti
	Radionice namijenjene upoznavanju mladih sa formama samoorganizovanja mladih (studentski parlamenti, volonterski	Održane 2 radionice Uključeno 30 mladih	2020 - 2021	Škole	

	klub, omladinski servisi, savjet mladih itd.).				
C2. Smanjenje predrasuda i povećanje tolerancije	Organizovanje predavanja o različitostima i ljudskim pravima za učenike srednjih škola sa fokusom na: <ul style="list-style-type: none"> • prava mladih • rodnu ravnopravnost, • prava OSI • LGBT prava • manjinska prava i drugo. 	Održana 4 predavanja Najmanje 15 učesnika po predavanju	2020 - 2021	Opština Kolašin NVO Škole	Redovni budžeti institucija Projekti
	Radionice za prevenciju konflikta	Održane 4 radionice Najmanje 15 učesnika po predavanju	2020 - 2021		
C3. Povećati svijest mladih o aktivnijem učešću u životu zajednice	Organizovanje radionica na temu učešća mladih u društvu	Održane 2 radionice Uključeno 30 mladih	2020	Javne institucije	Redovni budžeti institucija
	Organizovanje okruglog stola na temu omogućavanja većeg učešća mladih u lokalnoj zajednici	Održan okrugli sto Učešće uzelo najmanje 15 predstavnika lokalne uprave, državnih organa i NVO sektora.	2020	NVO Političke partije	Projekti Donatori
C4. Povećati nivo znanja mladih o radu	Posjeta mladih institucijama	2 posjete državnim institucijama godišnje	2020 - 2021		Redovni budžeti institucija

<i>institucija</i>		Najmanje 15 mladih		Institucije NVO	
C5. Povećanje mobilnosti mladih	Redovno informisanje mladih o stipendijama, takmičenjima i mogućnosti studiranja u inostranstvu	Informisano najmanje 50 mladih	2020 - 2021	Opština Kolašin	Redovni budžeti institucija
	Organizacija prevoza za mlade na koncerte, predstave i druge kulturne i javne događaje u drugim gradovima	Organizovana minimum 1 posjeta godišnje događajima van opštine Kolašin Najmanje 30 mladih	2020 - 2021	Đački parlament NVO	Projekti Donatori
	Organizacija prevoza za mlade iz ruralnih sredina na koncerte, predstave i druge kulturne i javne događaje u Kolašinu	Organizovano minimum 5 posjeta godišnje događajima na teritoriji opštine Kolašin Najmanje 15 mladih	2020 - 2021		
<i>Ključni ishod D: Mladi su dobrog zdravlja, bezbjedni, imaju pristup adekvatnom sistemu podrške za tranziciju u odraslo doba i samorealizaciju, samosvjesni su, inovativni, pokazuju inicijativu i prihvataju različitosti</i>					
<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelji uspjeha – Indikatori</i>	<i>Vremenski okvir</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Budžet</i>
<i>D1. Povećana informisanost javnosti o negativnim uticajima PASa i</i>	Informisati roditelje o problemu narkomanije u cilju skraćivanja perioda neprepoznavanja simptoma u porodici	Održane dvije radionice članovima Savjeta roditelja osnovnih i srednje škole.	2020 - 2021	Opština Kolašin Centar za socijalni rad	Redovni budžeti institucija Projekti

društveno neprihvatljivog ponašanja		Najmanje 30 mladih.			
	Informisati djecu i mlade o problemu i poslasticama narkomanije, zbog čega na žalost i lično bivaju suočeni sa ovim problemom	Održano 5 radionica u srednjim i osnovnim školama. Najmanje 10 učesnika po radionici.	2020 - 2021	NVO Dom zdravlja	
	Unaprijediti saradnju između škole, porodice, zdravstvenih ustanova, socijalnih službi i medija.	Održan okrugli sto na kojem će učešće uzeti predstavnici svih institucija na lokalnom i državnom nivou koje djeluju na području opštine Kolašin, Najmanje 15 učesnika.	2020 - 2021	Područna jedinica policije Škole Institut za javno zdravlje	
D2. Promocija zdravih stilova života	Podsticanje učešća mladih na sportskim događajima.	Učešće najmanje 50 mladih na sportskim događajima koji se održavaju na lokalnom nivou.	2020 - 2021	Opština Kolašin Škole	Redovni budžeti institucija
	Radionice o prednostima bavljenja sprotom i fizičkom aktivnošću u ranom životnom dobu.	Održano 5 radionica u osnovnim i srednjim školama. Održana 2 predavanja za roditelje. Najmanje 40 mladih uzelo učešće na radionicama	2020 - 2021	Dom zdravlja Sportski klubovi	Projekti Donatori

		Najmanje 20 roditelja uzelo učešće na radionicama			
D3. Povećanje nivoa informisanosti mladih o značaju planiranja porodice i odgovornom roditeljstvu	Organizovanje radionica na temu planiranja porodice	Organizovane 4 radionice Učešće uzelo 40 mladih ljudi	2020 - 2021	Dom zdravlja	Redovni budžeti institucija
	Organizovanje radionica na temu odgovornog roditeljstva i vještina roditeljstva	Organizovano 4 radionice Učešće uzelo 20 roditelja	2020 - 2021	Centar za socijalni rad NVO	Projekti
Ključni ishod E: Mladi imaju pristup kvalitetnim kulturnim sadržajima kao kreatori i konzumenti					
Mjera	Aktivnost	Pokazatelji uspjeha – Indikatori	Vremenski okvir	Odgovorni za realizaciju	Budžet
E1. Promovisanje mladih talenta	Raspisivanje konkursa za mlade talente (kroz forme: fotografija, crtež, karikatura, likovni rad, performans, književnost, muzika itd.)	Raspisan konkurs za mlade talente Najmanje 10 pristiglih radova na konkursu	2020	Opština Kolašin NVO	Redovni budžeti institucija
	Organizacija festivala mladih talenata	Održan jedan festival mladih talenata 5 promovisanih mladih talenata	2020 - 2021	Opština Kolašin NVO	Donatori
E2. Promocija	Posjeta učenika srednje škole	5 posjeta predstavama	2020-2021	Kolašinsko amatersko	Redovni budžeti

lokalnih kulturnih sadržaja	predstavama koje organizuje Kolašinsko amatersko pozorište	Najmanje 40 mladih po predstavi		pozorište Opština Kolašin Srednja mješovita škola “Braća Selić”	institucija
------------------------------------	--	---------------------------------	--	--	-------------

Ključni ishod F: Uspostavljen je normativno pravni okvir za sprovođenje omladinske politike

Mjera	Aktivnost	Pokazatelji uspjeha	Vremenski okvir	Odgovorni za realizaciju	Budžet
F1. Jačanje kapaciteta lokalne samouprave za sprovođenje omladinske politike	Obuke za kadar koji radi sa mladima iz oblasti efikasne omladinske politike i rada sa mladima	3 obučene osobe Minimum jedna obuka godišnje	2020 - 2021	Opština Kolašin NVO	Redovni budžeti institucija Donatori
	Otvaranje Omladinskih servisa	Otvoren Omladinski servis sa najmanje jednim zaposlenim licem	2020 - 2021	Opština Kolašin Ministarstvo sporta i mladih	Redovni budžeti institucija Donatori